

โครงการ: เยาวชนชนเผ่า รู้จักคิด รู้จักใช้ ใสใจการเงิน

ทีม: เยาวชนชนเผ่าเกษตรสันป่าตอง

สถานศึกษา: วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่

แนวคิดในการจัดทำผลงาน

ทีมเยาวชนชนเผ่าเกษตรสันป่าตอง ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของเยาวชนชนเผ่าที่เข้ามาเรียนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ซึ่งแต่เดิมวิถีชีวิตของชนเผ่าจะใช้ชีวิตอย่างประหยัด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากสิ่งยั่วยุทางเทคโนโลยีและสื่อกระแสสังคมที่เห็นการบริโภควัตถุนิยมเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิต ซึ่งได้แก่ การใช้จ่ายโดยไม่คิด ใช้เงินฟุ่มเฟือย เช่น การสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ การซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นตามกระแสสังคม กิน เที่ยว เกินความจำเป็นทั้งที่ครอบครัวมีฐานะยากจน และยังมีรายได้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของเยาวชนชนเผ่าตามมา

โครงการนี้จะช่วยป้องกันเยาวชนชนเผ่าที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ กลับมาใช้ชีวิตแบบพอเพียง และเรียนรู้จากการปฏิบัติลงมือทำด้วยตัวเอง ซึ่งจะเป็นเกราะที่แข็งแกร่ง ดังนั้นผู้ดำเนินโครงการเห็นช่องทางในการช่วยเหลือเพื่อน น้อง พี่เยาวชนชนเผ่า โดยการให้ความรู้ทางด้านการเงิน และสร้างความตระหนัก ในการเลือกสรรรับข้อมูลข่าวสาร เลือกบริโภคสินค้าและเทคโนโลยี โดยใช้แนวคิดความพอเพียง ซึ่งเป็นทางออกที่ดีที่สุด

โดยมีสิ่งที่คาดหวังไว้ว่า เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ นักศึกษาเยาวชนชนเผ่า ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้เงิน รู้จักจัดบันทึบบัญชีค่าใช้จ่าย สามารถรู้จักคิดหาสิ่งไหนคือค่าใช้จ่ายที่มีความจำเป็น และสิ่งไหนคือค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น รู้จักการออมเงินโดยหักเงินออมไว้ก่อนใช้จ่าย และมีการตั้งเป้าหมายในออมเงิน อีกทั้งสามารถสร้างจิตสำนึกในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในยุคโลกาภิวัตน์

ผลลัพธ์ที่ได้

“โครงการเยาวชนชนเผ่า รู้จักคิด รู้จักใช้ ใสใจการเงิน” เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จส่งผลให้ กลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเยาวชนแกนนำ กลุ่มเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ และกลุ่มเยาวชนในชุมชนหมู่บ้าน มีความรู้และทักษะทางการเงินเพิ่มขึ้นจากการร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเงินไปในทางที่ดีขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงกับผู้ดำเนินโครงการและเยาวชนแกนนำ ทั้ง 15 คน ซึ่งได้แก่ ความอดทน ความเข้มแข็ง การแบ่งแยกหน้าที่รับผิดชอบกันและความเข้าใจในการทำงานเป็นที่มาก่อนเป็นเบื้องต้น โดยทุกคนลงมือปฏิบัติ จดบันทึกบัญชี รายได้ ค่าใช้จ่ายทำให้เห็นถึงสถานะการเงินที่แท้จริงจากการบันทึกบัญชี ส่งผลให้ผู้ดำเนินโครงการรู้จักแยกค่าใช้จ่าย ที่จำเป็นและไม่จำเป็นออกจากกันได้ ทำให้รู้จักระมัดระวังเรื่องการใช้เงิน และเสียดายเงินที่สูญหายไปโดยไม่จำเป็น รู้จักออมก่อนใช้ รู้จักออมเงินโดยมีเป้าหมาย ผู้ดำเนินโครงการและเยาวชนแกนนำทุกคน เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน มีเงินเหลือใช้มากยิ่งขึ้น ผลของการลงมือทำด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ และกล้าที่จะเรียนรู้ ภายใต้การนิเทศของครูที่ปรึกษา จนกระทั่งเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความมุ่งมั่นที่จะขยายผลไปยังเพื่อน ๆ ชนเผ่าเดียวกัน และยังสามารถให้ความรู้กับเพื่อนชนเผ่าอื่น ที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ได้เป็นอย่างดี

ในส่วนของเยาวชนชนเผ่าที่เข้าร่วมโครงการ มีความเข้าใจจนสามารถถอดบทเรียนความรู้ที่ได้รับจากการอบรม นำมาประกวดเป็นผลงานเชิงประจักษ์นอกจากนั้นยังทำให้เยาวชนชนเผ่าตื่นตัวในการเก็บออมมากขึ้น จะเห็นได้จากการเปิดบัญชีของนักศึกษาเยาวชนชนเผ่า ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่กับธนาคารออมสิน จำนวน 31 คน

จากการทำโครงการฯ ได้รับความสนใจและมีความตื่นตัว รับรู้ รับฟัง จากนักศึกษาของวิทยาลัยฯ เข้าร่วมโครงการฯ เห็นได้ชัดจากการอบรมครั้งสุดท้ายที่เชิญวิทยากรจากธนาคารออมสิน มีนักศึกษาเดินมาสมัครขอเข้ารับอบรมเกินจากเป้าหมาย 60 คน เป็น 90 คน และสิ่งทีภาคภูมิใจของคณะผู้จัดทำโครงการฯ คือ กลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการใช้จ่าย มีทัศนคติที่ดีกับการออม มีการวางแผนการออม รู้จักการจดบันทึกและที่สำคัญ คือ การนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่เล่าต่อชุมชนในวิทยาลัยฯ ชุมชนชนเผ่าของตนเอง และมีการเตือนเพื่อน ๆ ให้ระมัดระวังการใช้จ่าย ให้มีการออมเงินอีกด้วย

การวัดผลของโครงการ

การดำเนินโครงการ ผู้ดำเนินโครงการใช้เครื่องมือวัดผลให้ได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวนของนักศึกษาชนเผ่าวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 90 คน จำนวนผู้ร่วมเข้าร่วมโครงการเปิดบัญชีกับธนาคารออมสิน จำนวน 31 คน

เชิงคุณภาพ วัดจากผลการประกวดการถอดบทเรียนของผู้เข้าร่วมโครงการ ที่ส่งเข้าประกวดทั้งหมด 37 ผลงาน แยกออกเป็น 2 ระดับชั้น ได้แก่ ระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คัดเลือกผลงานตามเกณฑ์การประกวดออกเป็นระดับชั้นละ 5 รางวัล รวมเป็น 10 รางวัล

การใช้งบประมาณของโครงการ

สรุปการใช้งบประมาณ

ค่าถ่ายเอกสาร	580
ค่าเครื่องเขียน	1,120
ค่ารางวัล	1,490
ค่าของที่ระลึกวิทยากร	300
ค่าอาหารว่าง	2,230
งบสนับสนุนจัดนิทรรศการ (4 นิทรรศการๆ ละ 500)	2,000
ค่าป้ายไวนิล	1,160
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	120
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	9,000

ในส่วนงบประมาณที่ได้รับ ผู้ดำเนินโครงการได้ใช้เงินงบประมาณอย่างคุ้มค่า สามารถบริหารโครงการได้ลุล่วงภายในวงเงินที่กำหนด จัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย ได้แก่ การเล่นเกมส์ การอบรมให้ความรู้ การประกวดผลงาน และจัดนิทรรศการ เป็นต้น ตอบสนองต่อผู้ร่วมโครงการได้ทุกคน ทุกขั้นตอนของการจ่ายเงิน จะมีการบันทึกบัญชีและมีหลักฐานการจ่ายเงินอย่างชัดเจนและโปร่งใส

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

การดำเนิน โครงการ เยาวชนชนเผ่า รู้จักคิด รู้จักใช้ ใสใจการเงิน ได้วางแผนการทำงาน ออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก ผู้ดำเนินโครงการได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ทางด้านการเงิน จากเอกสารของ ธนาคารแห่งประเทศไทย จากศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ศคง.) www.1213.or.th และจากครูที่ปรึกษาของโครงการ ได้แก่ ความรู้ด้านการวางแผนการใช้จ่าย การก่อหนี้ และรู้เท่าทันตลาดออนไลน์

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ดำเนินโครงการได้เริ่มต้นลงมือทำ การบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายของแต่ละคนโดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เดือนพฤษภาคม 2561 โดยจะนำมาสรุปกันในสัปดาห์แรกก่อน หลังจากการนั้น สัปดาห์ที่ 2 บันทึกต่อโดยพิจารณา ถึงรายได้ และค่าใช้จ่าย ที่จำเป็นและไม่จำเป็น

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ดำเนินโครงการเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการจากสถานศึกษาจากนั้นก็จะประชาสัมพันธ์รับสมัครเยาวชนแกนนำ เพื่อขยายผลความรู้ทางการเงิน จำนวน 10 คน โดยรับสมัครจากนักศึกษาที่เป็นชนเผ่า จำนวน 4 ชนเผ่า ได้แก่ ชนเผ่าปกาเกอญอ ชนเผ่าไทใหญ่ ชนเผ่าลัวะ ชนเผ่าม้ง

ขั้นตอนที่ 4 จัดพบปะเพื่อพูดคุย นำแกนนำทั้ง 10 คน มาให้ความรู้ด้านการเงิน อาทิบัตร 1 ครั้งขณะเดียวกันก็ให้แกนนำทดลองบันทึกบัญชี รายรับรายจ่าย เป็นเวลา 2 อาทิตย์ จากนั้นนำมาถอดบทเรียนรายได้และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็น พร้อมกับการให้ความรู้ประโยชน์ของการบันทึกบัญชี ความรู้ด้านการสร้างหนี้ และให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ ควบคู่กันไป

ขั้นตอนที่ 5 การขยายผลของกลุ่มนักศึกษาแกนนำ โดยให้นักศึกษาแกนนำทั้ง 10 คนรวมทั้งผู้ดำเนินโครงการ 5 คน รวม 15 คนขยายผลไปยังเยาวชนเผ่าที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ โดยใช้ภาษาของแต่ละชนเผ่า สร้างความเข้าใจในเรื่องการเงินผ่านการพบปะพูดคุย การจัดกิจกรรมการเล่นเกมส์ เพราะการใช้กิจกรรมการเล่นเกมส์นั้นสามารถสร้างความสนุกสนาน ความคุ้นเคย ลดช่องว่าง และสร้างความสนใจให้กับเยาวชนเผ่าของแต่ละกลุ่มได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้แก่ เกมสับิงโก จะเป็นการให้ความรู้ในเรื่องการเงิน และสร้างไหวพริบ เกมสโยนบอล จะให้ข้อคิดจากการเล่นในเรื่อง ความพอประมาณ ความเสี่ยงในการลงทุน เป็นต้น

หลังจากจัดกิจกรรมที่หลากหลาย จะสมัครผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 60 คน เพื่อเข้ารับการอบรมตาม “โครงการเยาวชนชนเผ่า รู้จัก คิด รู้จักใช้ ใสใจการเงิน กิจกรรม รอบรู้ด้านการเงิน” ซึ่งในการอบรมครั้งนี้ ได้เชิญวิทยากรจากธนาคารออมสิน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ทางการเงินให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการได้

ขั้นตอนที่ 6 จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ โดยจัดกิจกรรมประกวดการถอดบทเรียนความรู้ที่ได้รับจากการอบรม โดยแยกออกเป็น 2 ระดับชั้น คือ ระดับ ปวช. และ ระดับ ปวส. ระดับชั้นละ 5 รางวัล โดยเชิญผู้บริหารมามอบรางวัลหน้าเสาธงเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางการเงิน ให้กับนักศึกษาทุกคนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 7 นำความรู้สู่สังคมชนเผ่า โดยจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางการเงินในหมู่บ้านและชุมชนของผู้ดำเนินโครงการในอำเภออมก๋อย

ขั้นตอนที่ 8 นำผลงานจัดนิทรรศการทางการเงินผ่านชมรมชนเผ่าต่าง ๆ เป็นการนำความรู้ เผยแพร่สู่เยาวชนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ในการประชุมวิชาการองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หน่วยเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 11 – 13 กรกฎาคม 2561

การขยายผลและความยั่งยืนของโครงการ

การดำเนินโครงการในครั้งนี้ ก่อให้เกิดผลงานที่สามารถสานต่อได้อย่างยั่งยืน ผู้ดำเนินโครงการได้นำความรู้และผลสำเร็จที่ได้รับไปขยายผลสร้างความตระหนักรู้ในการใช้จ่ายเงินสู่สังคมชนเผ่า โดยไปให้ความรู้และติดป้ายความรู้ทางการเงินแก่เยาวชนในหมู่บ้าน ชุมชนของผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 1 ครั้ง ซึ่งได้แก่หมู่บ้านกะเบอะดิน อำเภออมก๋อย จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งได้รับความสนใจจากเยาวชนชนเผ่าในหมู่บ้านเป็นอย่างดี

จากการขยายพื้นที่ทางสังคมก่อให้เกิดพลังผลักดันที่ยิ่งใหญ่ในการสร้างแกนนำรุ่นใหม่ ที่สามารถสืบสานการทำโครงการทางด้านวินัยทางการเงิน ต่อเนื่อง โดยเริ่มจากเยาวชนชนเผ่าทั้งเยาวชนแกนนำ และเยาวชนเครือข่าย สู่ชุมชน จากแกนนำสู่เพื่อนร่วมห้องเรียน เพื่อนในหอพักและเพื่อนในสถานศึกษา

แผนธุรกิจเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ นำแนวคิดของโครงการไปบูรณาการจัดกิจกรรมชมรมวิชาชีพบริหารธุรกิจ โดยจัดแสดงนิทรรศการชื่อเรื่อง “การวางแผนการเงินที่ดี ชีวิตเป็นสุข” อีกทั้ง นำกิจกรรม “รู้เท่าทันการเงิน” ไปจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้แก่นักเรียน นักศึกษาของสาขาบริหารธุรกิจ ในปีการศึกษาต่อไป

แผนกีฬาพื้นฐาน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ได้จัดให้มีกระบวนการบูรณาการในรายวิชาวิถีชีวิตพอเพียง

ในด้านของ ผู้บริหารมีส่วนร่วมสนับสนุน ให้กำลังใจและเปิดเวทีให้ผู้ดำเนินโครงการขยายผลในกิจกรรมหน้าเสาธง และสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมต่อเนื่องโดยเชื่อมโยงกับกิจกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษาคุณธรรม “โครงการคนดีศรีเกษตร” แก่บุคลากรในสถานศึกษาทุกกลุ่มอย่างยั่งยืน ภายใต้อัตลักษณ์สถานศึกษาคุณธรรม “รับผิดชอบดี มีวินัย”

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการทำโครงการที่ผ่านมา ผู้ดำเนินโครงการพบปัญหาอุปสรรคในการทำโครงการ ได้แก่ ผู้ดำเนินโครงการเป็นนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร ซึ่งมีภาระงานในการเรียนมาก จนบางครั้งเกิดความท้อ ในการทำโครงการ อาจทำให้โครงการหยุดชะงักลงกลางคัน

อีกทั้ง ระยะเวลาทำโครงการ เป็นช่วงระหว่างปิดเทอม ซึ่งนักศึกษาอยู่ในช่วงฝึกงานตั้งแต่เดือน มีนาคม – เดือนพฤษภาคม เหลือเวลาทำโครงการน้อยมาก และเป็นช่วงฤดูฝน ทำให้การเดินทางไปขยายความรู้แก่ชุมชนชนเผ่าเดินทางได้ไม่สะดวก

ข้อเสนอแนะ การคัดเลือกนักศึกษาที่มาทำโครงการควรเป็นนักศึกษาที่ไม่ใช่ชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรเพราะพวกเขาสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นพี่เลี้ยงสำหรับแกนนำรุ่นต่อไปได้